

Barankay könyve a munkára és hivatásra való nevelés himnusza. Minden egyes sorából a nevelésügy nagy, odaadó szeretete sugárik. Noha a szerző úttörő munkája céljaul csak azt tűzi ki, hogy a szaknevelés elméletének alakulásáról összefoglaló, teljes képet nyújtson, mégis sokkal többet ad ennél. A szaknevelés kérdésének ismertetésén keresztül hű képet fest az egész modern pedagógiai irodalomról.

De nemcsak a pedagógus nyerhet sokat a mű elolvasásával, hanem mindenki, mert azok a fogalmaink, amelyeket naponként hangoztatunk s talán sokszor elmosódó értelemben használunk (rátermettség, munka, hivatás, személyiség) e munkán keresztül határozott értelmet nyernek.

Legnagyobb értéke a műnek talán az a magas etikai nézőpont, amelyről vizsgálja tárgyát. A szaknevelés központjába is a lélekfejlesztés, jellemképzés, harmonikus emberré nevelés célját állítja, s legfőbb irányelve az, hogy a hivatásra való nevelés fel akar ugyan fegyverezni mindenkit a reális élet küzdelmeire, de e mellett igazi törekvése az, hogy a rábizott egyénben kialakítsa a jobb embert.

Barankay munkája gazdagító élmény mindenkinek, aki elmélyed benne. Különösen a szakiskolai (tanítóképző, felső kereskedelmi, felső mezőgazdasági iskolai) tanárjelöltek egyetemi tanulmányainak kiegészítése szempontjából nélkülözhetetlen.

Takaróné Gáll Beatrix.

A Magyar Paedagogia negyven évfolyamának (1892—1931) Tartalom- és Névmutatója. Összeállította dr. Tettamanti Béla és dr. Márer Erzsébet. Szeged, 1933. A Magyar Tudományos Akadémia és a m. kir. Ferenc József-Tudományegyetem Barátainak Egyesülete támogatásával. (8-r., IX + 290 l.)

Régen érzett hiányt pótol az évek óta várva-várt tartalommutató a Magyar Paedagogia 1—40. évfolyamához, melyet Inre Sándor egyetemi tanár indítására Tettamanti Béla szegedi egyetemi magántanár és Márer Erzsébet, a szegedi egyetem pedagógiai szemináriumának tanársegéde az említett szemináriumban dolgozó ifjabb tagok segítségével szerkesztettek öt esztendő kemény és szorgalmas munkájával az 1928/29—1932/33. tanévben. Már a világháború előtti években, mikor a Magyar Paedagogia még csak 20., majd 25. évfolyamának befejezéséhez közeledett, fölmerült egy teljes tárgymutató szükségességének gondolata s elkészítésének terve a Magyar Paedagogiai Társaság elnökségében. Hogy e tartalommutató mégis csak a 40. évfolyam befejezése után készülhetett el s láthatott napvilágot, annak természetesen, mint minden más nagyobb, országos bajnak is, a világháború az oka.

A Magyar Paedagogiai Társaság ugyanis már több mint 25 évvel ezelőtt hozzájutott néhai György Aladár rendes tag hagyatékából egy összeghez, melyet a tárgymutató elkészíttetése és kiadása költségeinek alapijául szánt. Ezt az alapot azután közel egy évtizeden át évről-évre gyarapította abban a

reményben, hogy rövidesen akkorára növekszik, hogy a kiadandó könyv költségei kitelnek majd belőle. Sajnos azonban, a világháború utáni devalváció megsemmisítette a folyóirat szerkesztőségének reményeit. És talán még ma is *inim desiderium* volna a tárgymutató, ha Imre Sándor indítása, a szeminárium tagjainak buzgósága s a szerkesztők önzetlen és lelkes munkája segítségére nem jő a tervnek. Folyóiratunk szerkesztősége és a Magyar Paedagogiai Társaság, mint a folyóirat kiadója, nagy hálával tartozik érte mindazoknak, kik részesei voltak e tartalommutató megalkotásának, mert a belefektetett szellemi munkán kívül a Magyar Tudományos Akadémia, a Ferenc József-Tudományegyletem Barátainak Egyesülete és Társaságunk révén a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium anyagi segítsége is szükséges volt a terv megvalósításához.

A tartalommutató a Magyar Paedagogia 40 évfolyamában megjelent összesen 4725 külön, folyó sorszámossal ellátott közleménynek rendszeres, lajstromozó feldolgozását tartalmazza. A feldolgozás a közleményeket a neveléstörténet, neveléstan, a nevelés ágai, köznevelés, iskola, a nevelés nemzetközi vonatkozásai, különfélék és a Magyar Paedagogiai Társaság közleményei címek alatt összesen 8 fejezetbe sorolja. Minden fejezetnek alfejezetei vannak, egymásiknak 5–6, sőt 10 is. Mindegyik alfejezetnek 3–3 azonos osztálya van, melyekbe 1. az önálló cikkek, 2. az ismertetett művek és értekezések és 3. a hírek és adatok vannak sorolva. Ez rendszerességet és egyöntetűséget biztosít ugyan a tartalommutatónak, minthogy azonban ekkora anyaggal szemben kevés a kategóriák száma s minthogy csupán névmutató, vagyis a szerzők abc-rendű lajstroma csatlakozik a könyv végéhez, abc-rendű tárgymutató azonban nem, azért — a tárgyi differenciálás teljesen kielégítő keresztülvitelének hiánya miatt — bizony nem egészen könnyű a keresés a kötetben, nem olyan, mint a Kisfaludy-Társaság Evlapjaihoz vagy a Magyar Nyelvörhöz készült mutatóban vagy mint például az Egyetemes Philologiai Közlöny 30 évfolyamának Pruzsinszky Jánostól készített név- és tárgymutatójában, mely tényleg tárgymutató is, amennyiben nemcsak a cikkek címét és szerzőjüknek nevét közli, hanem tartalmukat is abc-rendszerűen elosztott tárgyi részletezésben szemlélteti. Tettamantiék mutatókönyvében azonban az említett hiánnyal szemben a könyv függelékében közölt jelek és álnevek, a cikkírók teljes névsora a sorszámokkal jelzett cikkekre való utalással, az ismertetett művek szerzőinek s a tartalommutatóban előforduló neveknek lajstroma, végül a tartalommutatóban szereplő folyóiratok s a Magyar Paedagogia 40 évfolyamában megjelent lapszemlékben szereplő folyóiratok lajstroma elősegítik és némileg javítják a könyv használhatóságát.

A kiadvány mindenesetre lehetővé teszi, hogy a Magyar Paedagogiának egész kis könyvtárt kitevő 40 kötete, köztük a háború előtti, 40–50 ívre terjedő kötetek óriási anyagukkal immár nem jelentenek járhatatlan erdőt a pedagógiai irodalom kutatóira nézve. Tettamantiék könyve utakat és ösvényeket vágott a rengetegbe s ezért köszönet és hála illeti meg őket.

gyű.